Fot. arch. Biuro Architektoniczne Barycz i Saramowicz

WILLA Z GONTU I BETONU

WILLA Z GONTU I BETONU, dzieło architektoniczne RAFAŁA BARYCZA i PAWŁA SARAMOWICZA, została uznana za jedną z IKON NIEPODLEGŁEJ 1918–2018. Została uhonorowana m.in. Nagrodą Województwa Małopolskiego im. Stanisława Witkiewicza. Poświęcono jej blisko 100 publikacji w kraju i za granicą, dzięki czemu stała się jednym z najbardziej rozpoznawalnych w świecie polskich budynków.

BARYCZ i SARAMOWICZ
BIURO ARCHITEKTONICZNE

BIURO ARCHITEKTONICZNE BARYCZ I SARAMOWICZ

Gont jest znakiem firmowym Małopolski. Znany z kościołów w Dębnie, Lipnicy Murowanej, Sękowej i Binarowej, cerkwi w Kwiatoniu oraz Skwirtnem, szałasów na Polanie Podokólne i z setek innych wspaniałych małopolskich miejsc, stanowi reprezentatywną cechę zabudowy regionalnej, o dużej nośności społecznej. Szlak Architektury Drewnianej przyciąga rzesze miłośników architektury z całego świata. Innowacyjne użycie gontu, skonfrontowanego z futurystycznym betonem licowym i innymi zdobyczami współczesnej techniki, w doskonały sposób wpisało budynek w krajobraz kulturowy. Zdaniem Rafała Barycza i Pawła Saramowicza głównym zadaniem architektury w Polsce jest modernizacja przy zachowaniu autonomii i oryginalności. Idea BIURA ARCHITEKTONICZNEGO BARYCZ I SARAMOWICZ to scalenie modernizmu z rodzimością. Zakorzenienie go w naszej tradycji kulturowej i nadanie mu cech wernakularnych. Nazywają go MODERNIZMEM TOŻSAMOŚCIOWYM.

Położona w Krakowie przy ul. Jabłoniowej WILLA Z GONTU I BETONU została skomponowana z dwóch przenikających się brył, osadzonych na częściowo dekompozycyjnym planie. Jedna to tradycyjna forma we współczesnej odsłonie, mająca archetypiczny kształt domu z dwuspadowym dachem, silnie zakorzeniony w zbiorowej świadomości. Druga jest modernistycznym płaskim pawilonem. Specyficzne rozplanowanie budynku, dodatkowo pozbawionego z jednej strony wszelakich otworów okiennych, pozwoliło na skuteczną izolację od obszaru zurbanizowanego, ukształtowanie kameralnego ogrodu, a przede wszystkim kadrowanie nietuzinkowych widoków na panoramy Krakowa. Dualizm kompozycji przestrzennej willi odzwierciedlają jej strefy funkcjonalne.

Fasada budynku ma oryginalny rysunek o silnym ładunku emocjonalnym i wyrazistej ekspresji, opierając się na dialogu dwóch materiałów: betonu licowego i gontu szczypanego, do wykonania którego został sprowadzony cedr kanadyjski. Ten sam rodzaj pokrycia zastosowano na stromym, dwuspadowym dachu wieńczącym frontowy pawilon willi. Pochyły dach jest stałym elementem małopolskiego krajobrazu, tutaj jednak ujednolicono fakturę i kolor dachu oraz ścian. Naturalny odcisk desek szalunkowych jest zabiegiem intencjonalnym jako negatyw drewna, które licznie występuje na elewacji w innej postaci. Tym sposobem splatają się tu dwa żywioły: ciepły ciemny gont i chłodny świetlisty beton architektoniczny. Drewniana okładzina z czasem pokrywa się piękną szarą patyną, której barwa współgra z chłodnym betonowym odcieniem. W budynku nie ma gzymsów ani okapów, są za to wypełnione granitowym tłuczniem gabiony i całoszklane balustrady w roli współczesnej minimalistycznej dekoracji.

Kształt budynku wyrasta z filozofii przestrzennej RAFAŁA BARYCZA i PAWŁA SARAMOWICZA, a zwłaszcza jej dwóch zasadniczych aksjomatów. Po pierwsze, że piękno jest kształtem celowości. Po wtóre, że architektura nowoczesnej Polski w XXI wieku musi być awangardowa i hipernowoczesna, a przy tym odrębna, nie naśladowcza, lecz czerpiąca z własnej historii i tradycji. Wyrasta bowiem z kultury i w relacji do niej buduje swą tożsamość.

DR ARCH. RAFAŁ BARYCZ
DR ARCH. PAWEŁ SARAMOWICZ
Biuro Architektoniczne Barycz i Saramowicz

Rafał Barycz i Paweł Saramowicz są architektami, doktorami nauk technicznych w dyscyplinie naukowej projektowania architektury mieszkaniowej i użyteczności publicznej oraz teorii architektury. Wychowankowie grazkiej i weneckiej szkoły architektonicznej, w 1991 roku założyli w Krakowie Biuro Architektoniczne Barycz i Saramowicz. Są autorami kilkudziesięciu innowacyjnych budynków z segmentu architektury użyteczności publicznej, mieszkaniowej wielorodzinnej, willowej i rezydencjalnej, edukacji, sportu oraz rekreacji, przemysłu i handlu, jak również wnętrz. Za twórczość architektoniczną zostali uhonorowani licznymi nagrodami. Dziełom Rafała Barycza i Pawła Saramowicza poświęconych jest kilkaset publikacji w literaturze fachowej w kraju i na świecie. W 2002 roku Barycz i Saramowicz byli współtwórcami Wydziału Architektury i Sztuk Pięknych Krakowskiej Akademii Andrzeja Frycza Modrzewskiego, gdzie prowadzą mistrzowską klasę projektową. Cenieni wychowawcy młodzieży architektonicznej, są promotorami wielu prac dyplomowych. Rafał Barycz jest m.in. członkiem Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej Miasta Krakowa, Kapituły Konkursu dla Młodych Architektów w programie B4F miesięcznika „Builder", jak również jurorem Plebiscytu Sztuki Architektury „Polska Architektura XXL". Ogłosili kilkadziesiąt publikacji w kraju i za granicą, poświęconych zagadnieniom nowoczesnego projektowania architektonicznego.